

el perfil

Joan Portell Rifà

Nascut a Barcelona el 1965, és un expert en la promoció de la lectura entre els infants. Llicenciat en Filosofia i Ciències de l'Educació per la Universitat de Barcelona, actualment està elaborant la seva tesi doctoral sobre l'adquisició de l'hàbit lector.

Ha col·laborat amb diverses universitats.

Codirigeix la revista *Faristol* del Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil. Així mateix, coordina el programa de motivació a la lectura Municipi Lector, que actualment s'aplica a diversos municipis de Catalunya.

Col·labora periòdicament en diferents mitjans de comunicació com Catalunya Ràdio, *El Periódico de Catalunya*, *Cavall Fort*, *El Tatano*, *El Mundo de los Pirineos*, *Viajes-National Geographic*, *Descobrir Catalunya*, *Vèrtex*, *BTV*... Ha publicat nombrosos llibres sobre com promoure l'hàbit lector i també sobre excursionisme, la seva altra passió. El podeu seguir al bloc (<http://llibresalrepla.blogspot.com.es/>).

@josepvallsh

Josep M. Valls

Els infants i joves d'avui llegeixen poc?

Mai no s'havia llegit tant com ara! El que passa és que sovint es relaciona la lectura amb llegir llibres. I llegir és molt més que això: és entendre el món per tal de comprendre'l, ser capaç de pensar i actuar. I, des d'aquesta perspectiva més àmplia, els nois i les noies d'ara estan llegint més que mai.

Són els fills de la societat de la informació...

Els infants i joves d'avui han de ser capaços d'interpretar molta més in-

L'entrevista

Joan Portell
Escriptor i pedagog

"La lectura i l'excursionisme tenen molts punts en comú"

Portell. Promotor de la lectura i l'excursionisme

formació de la que mai no havia hagut d'interpretar l'home. Cal pensar que, a l'edat mitjana, el que aprenia una persona al llarg de tota la seva vida es podria resumir en l'espai que ocupa un exemplar de *La Vanguardia*.

En canvi, avui patim d'infocació!

Sí. I el problema no és tant la quantitat que es llegeix, sinó el nivell de comprensió, d'aprofundiment i d'anàlisi del que es llegeix.

Per tant, el problema no és la quantitat, sinó la qualitat?

La comprensió i la voluntat de llegir. Per mi, no hi ha perill més gran que aquell nen que no té interès per saber, per descobrir, per conèixer i, en definitiva, per preguntar-se en tot moment. Sigui del tema que sigui. Quan a un nen li agrada una cosa i dirigeix els seus esforços cap un objectiu, la lectura formarà part d'aquests esforços.

Però una cosa és llegir el facebook i una altra un llibre de 300 pàgines...

Absolutament. Avui es llegeix espigolant, de manera quasi compulsiva, "ara me'n vaig cap aquí, ara me'n vaig cap allà...". Com que la informació és tan accessible, ens passa que

podem començar buscant coses sobre el romànic i, sense saber ben bé com, anem a parar a les guerres púniques. I el pitjor és que, a la fi, no sabem res ni d'un tema ni de l'altre!

Si jo vull conèixer una cosa m'he de marcar un objectiu inicial, he de pensar com resoldre'l i, al final, he de valorar si he assolit aquest objectiu. Aquesta habilitat s'anomena *competència informacional*, una competència que és i serà imprescindible per a tothom.

Llegir requereix un esforç

Llegir costa. Però és que els plaers, com més esforç requereixen, millors són! No podem sucumbir en la cultura del "ho vull, ho tinc"! I aquí els pares hi tenen un paper principal.

Com es treballa això amb els nens i les nenes?

Intentant que no s'accontentin amb la immediata, sinó que gaudeixin i aprenguin en el procés i en l'assoliment de l'objectiu final. Si no, és com quan et regalen una cosa a la qual no li dones cap valor. Sóc del parer que, per aconseguir una cosa, hi has de posar ganes. En el cas de la lectura, és important que el procés sigui compartit, acompanyat, molt emocional. I això portarà al fet que aquest

“El problema no és tant la quantitat que es llegeix, sinó el nivell de comprensió, d'aprofundiment i d'anàlisi del que es llegeix.

record et faci seguir llegint.

Com repartim la responsabilitat entre l'escola, la família, els esplais...

Qui té la responsabilitat màxima en el desenvolupament de l'hàbit lector és la família. La funció de l'escola ha de ser donar les eines perquè el nen o la nena aprengui a llegir. Però perquè el nen s'aficioni a la lectura s'ha de fer a casa. Però, atenció: sempre i quan l'entorn familiar sigui conscient del seu paper d'acompanyament! Quan aquest entorn familiar és dèbil, prenen una especial importància l'escola i l'entorn social del nen. I aquí tenen molta importància els esplais, les activitats extraescolars... La societat hauria de ser suficientment intel·ligent com per suplir allò que la família no pot donar al nen. I en la lectura és essencial.

El nen que a P3 té un petit decalatge respecte a la resta de companys, si no se l'ajuda i se l'acompanya tant per part de la família o, en absència d'aquesta, per part de tota la societat, en arribar a 6è pot acumular un endarreriment de tres anys en l'hàbit lector. I això és molt! En aquest sentit, els esplais i els agrupaments poden ajudar molt en la detecció d'aquells entorns familiars en els quals no es donen determinats estímuls i complementar-los o, en casos greus, arribar a suplir-los. I fer-ho és per pura i simple responsabilitat social de tots i cadascú de nosaltres. La responsabilitat social no només ha de servir per donar el berenar a aquell nen que no en té, sinó també donar-li un entorn emocionalment potent perquè no hagi de patir les mancances que pugui tenir a casa seva. Si ho supleixes, potser no l'estaràs alimentant amb el berenar de cada tarda, però l'estaràs alimentant perquè es valgui per si mateix quan tingui 18 o 20 anys.

Aquesta bretxa que descrius encara pot créixer a causa de les noves tecnologies?

Avui hi ha espais com biblioteques o telecentres, on es poden trobar les

Questionari Proust

Si no fossis escriptor i pedagog, què voldries ser?
Savi.

Persones que admires en la vida real?

Aquelles que són capaces de marcar-se un objectiu i fer-lo realitat.

El teu heroi de ficció?

El sergent Blueberry, un personatge de còmic que va acompanyar la meua adolescència.

Què és la felicitat per a tu?

La meua família.

La teua flor preferida?

El gerani.

Un llibre?

L'illa del tresor, de Stevenson.

Una música?

Heroine, de Lou Reed.

Una pel·lícula?

Blade Runner, de Ridley Scott.

El teu menjar preferit?

El pa amb tomàquet amb llonganissa.

El teu somni?

Aconseguir escalar la via GAM de la Paret de Diables, a Montserrat.